

[Niels Matthiasen.]

Nogle flere mindre lokaler og særlige hobbyrum er nødvendige for helt at kunne tilfredsstille de krav, der kan rejses; men et vældigt udgangspunkt for en kulturel aktivitet er der i det lokale plan.

Naturligvis er ønsker og krav anderledes andre steder; men afgørende er det jo i virkeligheden også, at ikke to kulturcentre bør være ens. Standardisering i størrelse, virkeområde eller arbejdsmetode vil være uheldig. Det må være det lokale, afbalancerede initiativ og behov, som afgør, hvilket omfang et kulturcenter bør have. Man bør i den tid, man er i tænkeboks, overveje, om man i tilstrækkelig grad har oversigt over placeringen af centrene i forhold til befolkningsflytning og eksisterende kulturelle institutioner. Her er der grund til at udnytte forskningens erfaringer og viden, og måske burde man, inden et endeligt lovforslag fremsættes, sætte penge af i den kommende tid til en art forsøgsvirksomhed, som kunne give grundlag for støtten til den lokale kulturformidling, hvor man møder den virkelige udfordring, fordi man dér når længst ud.

Her er det vigtigt, at en statslig lovgivning suppleres med en kommunal aktivitet. Det vil koste penge, siger kulturministeren, og vi ved endda, at der allerede findes en lang række opgaver, som skal løses: nationalmuseets udflytning og generalplanlægningen for det kgl. teater, for bare at nævne et par enkelte store opgaver. Endvidere at udfylde lovene om teatre, museer, kunstfond og andre, som er vedtaget.

Der diskuteres i disse dage her i huset en ny skattereform; en meget afgørende enkelthed i denne diskussion er skatteløftet, hvor lidt vi skal betale i skat. Men det giver også et loft over de offentlige udgifter, og det må give en prioritetsfordeling mellem undervisning og uddannelse, socialudgifter, trafikudgifter og de øvrige offentlige udgifter, hvor også kulturudgifterne har deres selvfølgeligelige prioritet. Men der er for alle områder en økonomisk begrænsning.

Det er min opfattelse, at i stedet for at prøve at dække hele feltet, men kun til dels kunne opfylde ønskerne — hvorefter alle bliver sure — er det rigtigere at koncentrere sig om at udfylde de vedtagne

love, men til gengæld planlægge for de uløste opgaver og så løse dem til bunds, når tiden er inde. Efter denne metode bliver i alt fald nogle tilfredse og andre forhåbningsfulde.

Som et supplement til sine muligheder burde kulturministeriet måske råde over en særlig fond i lighed med The Arts Council i England, som uden på forhånd at være bundet til en bestemt opgave kan sætte ind, hvor det er fornødent, både når det gælder enkeltpersoner og projekter, som aktiviserende og som inspirerende.

Under kulturministeriet findes den kulturelle fond, hvis opgave i øjeblikket hovedsagelig er støtte til tonekunsten — en alt for ringe støtte i øvrigt — og som af sine indtægter årlig betaler 650.000 kr. til det kgl. teater. På en vis måde er det jo at lægge fra den ene lomme over i den anden. Her lå måske begyndelsen til en nyordning. Jeg ved godt, at vi venter på musikkommissionen, men det har vi gjort længe, og en nyordning kunne måske skabes.

Naturligvis vil vi også i fremtiden møde kritik over kulturlivet, og det er godt sådan, når det er ærlig kritik og vi ikke falder for et billigt stemningsdemokrati. Man kunne godt ønske, at folk i kultur- og kunstdebatten viste en større tolerance over for hinandens meninger. Behovet er forskelligt for den enkelte ud fra forudsætninger og miljø, men så sandelig da også ud fra tidspunkt og stemning. Ethvert fremskridt vil være et brud med det én gang vedtagne og gammelkendte. Det vil på den ene side vække til forargelse, og det vil på den anden side forløse i en ny erkendelse af tilbud og muligheder. Det gælder at skabe valgfrihed for den enkelte og et frugtbart samspil mellem menneskets individuelle aktivitet, dets behov for fællesskab og dets samarbejde med andre mennesker. Det er grundlæggende — en kulturformidlende opgave.

Evan Jensen: Hvad ville et folk være uden kulturen og uden kunsten? Hvad var Frankrig uden fransk litteratur og kunst? Eller tænk på Polen, der overlevede som kulturnation, selv om landet havde haft perioder, i hvilke polakkerne ikke måtte undervises i deres eget sprog på grund af andre landes indblanding. Men polakkerne